

موسسه مطالعات بین المللی انرژی

پایش هفتگی تحوالات نفت ۵۱

شماره ۵۱ / هفته سوم / شهریور ماه ۱۴۰۱

پژوهشکده اقتصاد انرژی

- آیا اوپک تولید نفت خود را کاهش خواهد داد؟
- با گزارش آمار قوی از بازار نیروی کار ایالات متحده قیمت نفت و سهام افزایش یافت
- سرمایه‌گذاران به دلیل قرنطینه کووید در چنگدو چین غافلگیر شدند

- الگوی تغییرات بازار نفت تغییر نکرده، اما نوسانات بیشتری را تجربه می‌کند
- نقش داده‌های مبهم تقاضا بر کاهش قیمت نفت و فرآورده‌های نفتی
- افزایش قیمت نفت در پی انتظارات کاهش تولید اوپک پلاس

- طبق اعلام مدیرعامل شرکت ملی نفت ایران، تولید نفت ایران تا مارس ۲۰۲۳ به بیش از ۴ میلیون بشکه در روز خواهد رسید
- به دلیل کمبود انرژی و افزایش تورم، شکل‌گیری ناآرامی‌های مدنی اروپا را تهدید می‌کند

- تنگناهای انرژی خورشیدی ایالات متحده باعث افزایش مجدد مصرف زغال سنگ شده است
- EDF فرانسه متعهد شد که همه راکتورهای هسته ای خود را تا زمستان ۲۰۲۲ راه‌اندازی مجدد کند
- بهره‌گیری از انرژی هسته‌ای می‌تواند انتشار جهانی را به نصف کاهش دهد

تغییرات هفتگی نفت خام‌های شاخص

(دلار در بشکه)

تغییرات نسبت به هفته قبل (درصد)	برنت موعدار	تغییرات نسبت به هفته قبل (درصد)	وست نگزاس	تغییرات نسبت به هفته قبل (درصد)	سبداوپک	هفته
-۸٫۸	۹۷٫۲۸	-۵٫۷	۹۱٫۳۰	-۵٫۲	۱۰۳٫۴۱	هفته منتهی به ۵ اگوست ۲۰۲۲
۰٫۴	۹۷٫۶۲	۰٫۷	۹۱٫۹۲	-۱٫۴	۱۰۲	هفته منتهی به ۱۲ اگوست ۲۰۲۲
-۲٫۸	۹۴٫۸۸	-۳٫۱	۸۹٫۰۶	-۳٫۷	۹۸٫۲۲	هفته منتهی به ۱۹ اگوست ۲۰۲۲
۵٫۰	۹۹٫۷	۴٫۴	۹۳٫۰۰	۴٫۵	۱۰۲٫۶۴	هفته منتهی به ۲۶ اگوست ۲۰۲۲
-۲٫۴	۹۷٫۲۵	-۲٫۹	۹۰٫۳۴	-۰٫۷	۱۰۱٫۹۶	هفته منتهی به ۲ سپتامبر ۲۰۲۲

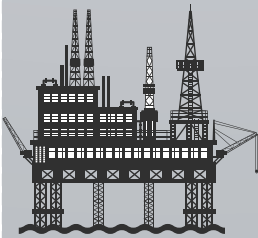
بررسی واردات نفت و گاز ترکیه در سال ۲۰۲۲

تحولات بازار نفت در هفته منتهی به ۲ سپتامبر ۲۰۲۲

تغییر جریان صادرات نفت خام و فرآورده روسیه از اروپا به آسیا و تاثیر آن بر صادرات نفت ایران

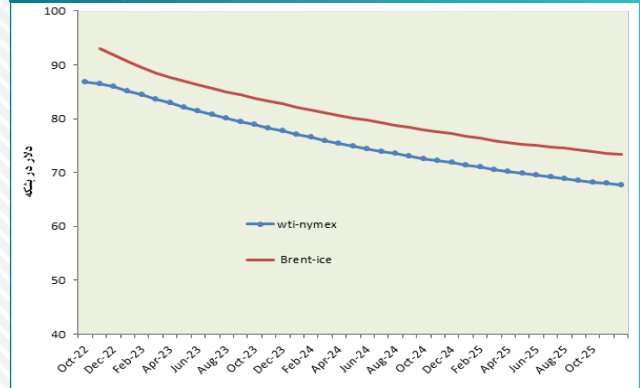
ارزیابی اقدامات اروپا جهت کاهش تقاضای نفت خام تا سال ۲۰۳۰

نمودار روند شاخص ارزش دلار در دو سال گذشته

نمودار قیمت نفت برنت و وست تگزاس در بورس آیس و نایمکس در ۲ سپتامبر ۲۰۲۲

اقتصاد نفت

آیا اوپک تولید نفت خود را کاهش خواهد داد؟

اکتبر در بحبوحه تقاضای کم سوخت و افزایش رقابت نفت خام از سایر مناطق، قیمت نفت خام خود را به آسیا کاهش دهد. اگر هفته آینده آرامکو واقعاً قیمت‌های خود را کاهش دهد، این امر به منزله پذیرش کاهش تقاضا برای نفت خام خاورمیانه در منطقه اصلی واردکننده نفت، آسیا است. اوپک اصرار دارد که تقاضای نفت قوی است چنانچه هیثم الغیس، دبیرکل اوپک ماه گذشته به رویترز گفت: که تقاضای جهانی نفت همچنان قوی است و تا پایان سال جاری نیز همین میزان خواهد بود. کلایدراسل ستون نویسنده انرژی و کالاهای آسیایی رویترز خاطرنشان می‌کند که انتظار می‌رود واردات چین در ماه اوت فقط کمی بالاتر از واردات جولای باشد و کل واردات ژوئن تا آگوست حدود ۱/۵ میلیون بشکه در روز کمتر از میانگین نرخ خرید در سال ۲۰۲۱ برآورد می‌شود. در ماه ژوئیه، در بحبوحه قطعی‌های برنامه‌ریزی نشده تاسیسات و کاهش نرخ فرآوری در پالایشگاه‌های مستقل به دلیل کاهش سود پالایش، توان عملیاتی پالایشگاه‌های چین به پایین‌ترین سطح از زمان اوج همه‌گیری در مارس ۲۰۲۰ کاهش یافت. دور جدید بررسی‌های مالیاتی بر روی پالایشگاه‌های خصوصی، به اصطلاح تی‌پات‌ها، می‌تواند نرخ فرآوری نفت خام را در بزرگترین واردکننده نفت خام جهان کاهش دهد، در حالی که قرنطینه‌های جدید این هفته در چندین شهر بزرگ نیز به تقاضا لطمه می‌زند. باید دید که شرایط چگونه تغییر می‌کند و اوپک پلاس تا قبل از اعلام کاهش تولید احتمالی، باید منتظر شفافیت بیشتر بازار باشد.

ماه اوت ۳۱۵۰۰۰ نفر افزایش یافت و نرخ بیکاری با ۰/۲ درصد کاهش به ۳/۷ درصد رسید و افزود که افزایش شغل قابل توجهی در خدمات حرفه‌ای و تجاری، مراقبت‌های بهداشتی و تجارت خرده‌فروشی رخ داده است. نرخ مشارکت نیروی کار، سهم بزرگسالان شاغل یا جویای کار با ۰/۳ درصد افزایش در طول ماه به ۶۲/۴ درصد رسید. فدرال رزرو قرار است در این ماه یک افزایش کلیدی دیگر در نرخ بهره را داشته باشد، که می‌تواند دوباره ۷۵ واحد پایه یا ۰/۷۵ درصد باشد. در واقع، اقتصاددانان برای فدرال رزرو دوره‌ای از افزایش مداوم نرخ بهره را برای کاهش تورم پیش‌بینی می‌کنند. جروم پاول، رئیس فدرال رزرو اذعان کرده است که افزایش شدید نرخ بهره می‌تواند ادامه یابد و می‌تواند اقتصاد را «برای مدتی» با رکود روبرو کند و نرخ‌ها را برای مدت طولانی‌تری بالاتر نگه دارد.

سیگنال عربستان سعودی از دو هفته پیش مبنی بر اینکه اوپک پلاس می‌تواند در هر زمان و به هر شکلی تصمیم به کاهش تولید بگیرد، توانست قیمت نفت برنت را برای حدود یک هفته به بالای ۱۰۰ دلار در هر بشکه برساند. اما طی این هفته، قرنطینه‌های جدید در چین، تشدید ترس از رکود اقتصادی و راهنمایی‌ها مبنی بر اینکه فدرال رزرو با افزایش بزرگ نرخ بهره ادامه خواهد داد، قیمت نفت را به سطح ۹۰ دلار کاهش داد. در حالی که اوپک اصرار دارد تقاضای نفت قوی است و تا پایان سال نیز چنین خواهد بود، داده‌ها نشان می‌دهد که تقاضا در بزرگترین واردکننده نفت جهان، چین، در تابستان امسال در بحبوحه قرنطینه‌های ناشی از کووید و کندی فعالیت کارخانه‌ها ضعیف بوده است. برآورد می‌شود که واردات کلی نفت خام آسیا در ماه آگوست نسبت به ژوئیه کاهش داشته باشد و واردات در هند، سومین واردکننده بزرگ نفت خام جهان، نیز ماه به ماه کاهش یافته است. اوپک پلاس در تاریخ ۵ سپتامبر برای گردهمایی ماهانه خود برای ارزیابی شرایط بازار و تصمیم‌گیری در مورد چگونگی ادامه این توافق که در دسامبر سال جاری منقضی می‌شود، تشکیل جلسه خواهد داد. علاوه بر این، پالایشگاه‌های آسیایی انتظار دارند که عربستان سعودی در ماه

با گزارش آمار قوی از بازار نیروی کار ایالات متحده قیمت نفت و سهام افزایش یافت

به گفته تحلیلگران، اداره آمار کار روز جمعه در انتشار داده‌ای که تا حد زیادی مطابق با انتظارات بود، اعلام کرد که ایالات متحده در ماه اوت ۳۱۵۰۰۰ شغل جدید ایجاد کرده است. معاملات آتی داو جونز، بازارهای سهام اروپا و قیمت نفت و طلا پس از گزارش مشاغل افزایش یافت. داده‌های اشتغال ماه گذشته مطابق با انتظارات، رشد قابل توجهی را در بخش غیرکشاورزی بازار کار نشان می‌دهد. شرایط بازار کار می‌تواند سیگنال‌های خوبی به فدرال رزرو نیز بدهد. اداره آمار کار اعلام کرد که کل استخدام‌های غیرکشاورزی در

سرمایه‌گذاران به دلیل قرنطینه کووید در چنگدو چین غافلگیر شدند

دستگاه‌ها در جهان نیز در این شهر هستند. قرنطینه اخیر غیرمنتظره بوده و سرمایه‌گذاران را غافلگیر کرده است. شاخص Hang Seng (شاخص بازار سهام بورس) هنگ‌کنگ تقریباً ۲٪ و شاخص CSI (شاخص شرکت‌های فینتکی) تقریباً ۱٪ کاهش یافته و به پایین‌ترین سطح خود در سه ماه گذشته رسیدند. برخی از سهام‌های چین در فهرست ایالات متحده با توجه به اخبار قرنطینه کاهش یافتند. علی‌بابا در بازار آمریکا ۲ درصد کاهش داشت، در حالی‌که سهام خودروهای برقی مانند Nio، XPeng و Li Auto به ترتیب ۳٫۴ درصد، ۳٫۱ درصد و ۲٫۲ درصد کاهش یافتند. سیاست کووید صفر چین همچنان یک خطر برای بازارها خواهد بود و قرنطینه‌های پراکنده به این معنی است که هر گونه بازگشایی احتمالاً مشکل ساز خواهد بود. دولت‌های محلی ممکن است تلاش‌ها را برای مهار افزایش موارد کووید قبل از بیستمین کنگره حزب افزایش دهند. این نگرانی از رکود اقتصادی چین، عمیق‌تر شدن بحران املاک و حتی تسری آن به بحران بانکی را تشدید می‌کند. اقدامات سختگیرانه کووید صفر بیش از ۲ سال است که اجرا شده و محیط‌های اقتصادی گسترده‌تر تاثیر بیشتری از آن می‌پذیرد. تمام ساکنان این شهر در جنوب غربی چین تا زمانی که نتیجه آزمایش کووید آنها منفی شود، در خانه‌های خود محبوس خواهند شد. هیچ دستوری از سوی مقامات مبنی بر اینکه تا چه زمانی قرنطینه ادامه خواهد داشت، وجود ندارد. قرنطینه‌های جدید برنامه‌ریزان اقتصادی پکن را تحت فشار قرار می‌دهد، زیرا اقتصاد به ورطه رکود شدید کشانده می‌شود و این موضوع بازار املاک در چین را نیز دچار چالش‌های بیشتر می‌نماید.

پس از اینکه چین اعلام کرد کلانشهر چنگدو ۲۱ میلیون نفر از ساکنان خود را تعطیل می‌کند، سهام آسیایی سقوط کرد، زیرا مقامات با شیوع جدید کووید-۱۹ دوباره به مبارزه برخاسته‌اند. در منطقه غربی چین، مقامات چنگدو انجام تست عمومی و گسترده کووید را راه‌اندازی کردند و از ساکنان خواستند از ساعت ۶ بعد از ظهر روز پنجشنبه اصولاً در خانه بمانند. مقامات بیان داشته‌اند که وضعیت کنترل اپیدمی کنونی غیرعادی، پیچیده و غم‌انگیز است و افزودند که هدف از قرنطینه قاطعانه، جلوگیری از گسترش شیوع بیماری و تضمین سلامت همه شهروندان است. چنگدو بزرگترین شهری است که از زمان قرنطینه شانگهای در اوایل سال جاری تعطیل شده است. اقدام برای قفل کردن چنگدو بی‌ثباتی کلان بیشتری را برای دومین اقتصاد بزرگ جهان ایجاد خواهد کرد. این شهر ۱٫۷ درصد از اقتصاد ملی چین را تشکیل می‌دهد و یکی از مهم‌ترین قطب‌های تولیدی جنوب غربی چین است. این شهر به عنوان مرکز استان سیچوان، ششمین استان بزرگ از نظر تولید ناخالص داخلی سالانه، میزبان ۹۶ شرکت فهرست شده در صنعت خودرو، ماشین‌آلات فناوری اطلاعات، هوافضا و صنایع دارویی است. خودروسازانی از جمله تویوتا موتور و فولکس‌واگن چین در این شهر حضور دارند. گروه فناوری فاکسکان بزرگترین مونتاژکننده آیفون‌های اپل و سایر

تحولات بازار نفت

الگوی تغییرات بازار نفت تغییر نکرده، اما نوسانات بیشتری را تجربه می کند

اقتصادی سقوط می کند، سپس با انتشار اخبار اوپک پلاس مبنی بر عدم افزایش تولید، قیمت افزایش می یابد. یا یکی از رهبران گروه ۷ می گوید بحث در مورد سقف قیمت نفت روسیه در حال پیشرفت است. روسیه نیز در واکنش به این رفتار اعلام می کند عرضه نفت خام و سوخت را به کشورهای که سقف قیمتی در نظر می گیرند، متوقف می کنیم. تحریم بزرگترین صادرکننده نفت خام و فرآورده های نفتی جهان شاید ایده خوبی به نظر می رسد، اما با گذشت زمان مشخص شد که روسیه نه تنها متحمل ضرر نمی شود، بلکه به اندازه قبل از شروع جنگ در اوکراین نفت تولید می کند و بدون مشکل نفت خود را به بازار عرضه می کند. این واقعاً یک موقعیت با حاصل جمع صفر (بی فایده) است. جنگ نرخ بهره بانک های مرکزی با تورم نتیجه بخش خواهد بود یا خیر؟ چنانچه محدودیت های قیمتی بر روسیه اعمال شود، منجر به جهش مجدد قیمت ها می شود، و اگر به آرامی کنار گذاشته شود باعث تثبیت قیمت ها می شود. بنابراین، نوسانات شدید قیمت ها، زمینه ای کاملاً منطقی دارد. قیمت نفت در یک گزارش خبری به نقل از منابع ناشناس می تواند نوسان داشته باشد، اما اکنون به دلیل حساسیت بیش از حد معامله گران در مورد نفت در حال نوسان شدیدتر است.

نوسانات این روزهای بازار نفت مشابه با شرایطی نیست که چند سال پیش بود. با این حال، ممکن است در مورد اینکه بازار نوسانات غیر عادی داشته کمی بیش از حد بزرگنمایی شده باشد. اگرچه از نظر کارشناسان بازار درجه نوسان قیمت نفت تغییر کرده، اما منابع این نوسان تغییر نکرده و مثل همیشه عوامل بنیادین اقتصادی و ژئوپلیتیک علت نوسان قیمت بوده اند. یکی از عوامل مهم تغییر رفتار بازار کاهش سرمایه گذاری در کشورهای تولید کننده و افزایش تقاضا پس از کنترل نسبی بیماری کرونا بوده است. تاثیر این عوامل به شکل قیمت های بالاتر و افزایش نوسان قیمت ها نمایان شد. در این شرایط فدرال رزرو و بانک مرکزی اروپا جهت کنترل تورم ناشی از افزایش قیمت انرژی تصمیم به افزایش نرخ بهره گرفتند.

برای کسانی که اخبار قیمت نفت را دنبال می کنند، تشبیه رفتار قیمت به کارکرد یک الاکلنگ مناسب است، زیرا قیمت نفت روزی به دلیل نگرانی ها در مورد رکود

نقش داده‌های مبهم تقاضا بر کاهش قیمت نفت و فرآورده‌های نفتی

ماه ژوئیه، اواسط فصل رانندگی، کمتر از سطح تقاضای ماه می اعلام کرده است، اما همه پالایشگاه‌ها و خرده فروش‌ها فروش بالایی را ثبت کرده اند. ادعاهای پایپر سندلر توسط غول پالایشگاهی ایالات متحده، والرو، مورد تأیید قرار گرفته است. گری سیمونز، مدیر عامل این شرکت، در پاسخ به سوالی درباره کاهش تقاضای بنزین در هفته گذشته گفت: «می‌توانم بگویم، از طریق کانال عمده‌فروشی، واقعاً هیچ نشانه‌ای مبنی بر کاهش تقاضا وجود ندارد. در ماه ژوئن، در واقع رکوردهای فروش را به ثبت رساندیم».

علاوه بر این، داده‌های تقاضای GasBuddy به طور قابل توجهی از آمار اداره اطلاعات انرژی آمریکا انحراف دارد. GasBuddy تقاضای خرده‌فروشی بنزین را در ایالات متحده رصد می‌کند. طبق گزارش GasBuddy، هفته گذشته تقاضای بنزین ۲ درصد افزایش یافت که آن را به قوی‌ترین تقاضای سال ۲۰۲۲ تبدیل کرد. در مقابل، اداره اطلاعات انرژی آمریکا کاهش ۷٫۶ درصدی تقاضا را برای مدت مشابه گزارش داد. دولت بایدن مطمئناً به دنبال قیمت‌های پایین‌تر سوخت است. آموس هوشستاین، مشاور ارشد کاخ سفید در مصاحبه با بلومبرگ گفت که قیمت گاز و نفت باید حتی کمتر شود و تولیدکنندگان آمریکایی و اوپک پلاس باید تولید خود را افزایش دهند.

کنند». وی افزود: «توافق بر سر کاهش به هیچ وجه قطعی نیست». اوپک پلاس، به دلایلی از بی‌ثباتی سیاسی تا محدودیت‌های فنی، در حال حاضر کمتر از آنچه که قرار بود تولید می‌کند. اوپک پلاس در گزارش کمیته فنی مشترک این گروه در هفته جاری اعلام کرد که بازار نفت در سال جاری با مازاد ۹۰۰ هزار بشکه در روز مواجه است، اما ممکن است که این مازاد در سال آینده به کسری تغییر کند. بادن مور از بانک ملی استرالیا به رویترز گفت: «انتظار داریم هر گونه کاهش عرضه از سوی اوپک پلاس با توجه به سطوح بسیار پایین ذخیره‌سازیها در سطح جهانی، منابع محدود جایگزین‌های عرضه و تنگنای مداوم انرژی در اروپا، بر قیمت نفت تأثیر مهمی داشته باشد». همچنین روسیه اعلام کرد که فروش نفت به کشورهای را که محدودیت قیمتی برای نفت خام اعمال می‌کنند، متوقف می‌کند و به شرطی که GV این سقف را تأیید کند، فشار سعودی بر قیمت‌ها افزایش خواهد یافت.

برخی از کارشناسان بازار، دولت بایدن را به ایجاد داده‌های ساختگی از تقاضا برای کاهش قیمت نفت متهم می‌کنند. در اواخر ماه ژوئن اداره اطلاعات انرژی آمریکا به دلیل نقص سرور برای چند هفته گزارشات را ارائه نکرد. حتی وال استریت، داده‌های اداره اطلاعات انرژی آمریکا را زیر سوال برده است. در این ارتباط داگ لیگیت، استراتژیست انرژی بانک آمریکا، یادداشتی با عنوان «کاهش تقاضای بنزین به شدت اغراق آمیز به نظر می‌رسد» منتشر کرده است. در این یادداشت بیان می‌شود که تقاضای بنزین آمریکا افزایش یافته و به دومین سطح اوج در سال ۲۰۲۲ رسیده است. اما عجیب است که اداره اطلاعات انرژی آمریکا اندکی پس از آن کاهش شدید تقاضای بنزین را گزارش کرده است. این مسئله باعث شده که پایپر سندلر، استراتژیست انرژی، ادعا کند که داده‌های گزارش اداره اطلاعات انرژی آمریکا، اشتباه است و خطای زیادی دارد، چرا که گزارش اداره اطلاعات انرژی آمریکا تقاضای بنزین را در

افزایش قیمت نفت در پی انتظارات کاهش تولید اوپک پلاس

انتظارات معامله‌گران مبنی بر اینکه اوپک و شرکای آن کاهش تولید را در نشست هفته آینده تصویب خواهند کرد، فشار سعودی بر قیمت نفت وارد کرد. ایده کاهش تولید توسط تولیدکنندگان اوپک پلاس ماه گذشته توسط عبدالعزیز بن سلمان، وزیر انرژی عربستان سعودی مطرح شد. وی گفت که بازار کاغذی نفت از بازار فیزیکی جدا شده و به این معنی است که قیمت‌ها برای وضعیت عرضه واقعی بسیار پایین آمده است. دانیل هاینس، تحلیلگر کالای ANZ به رویترز گفت: «آنها مطمئناً سعی خواهند کرد تا آنجا که ممکن است درباره بازار صحبت کنند تا آنچه را که به عنوان یک بازار فشرده می‌بینند، بهتر منعکس

تحولات سیاست‌های راهبردی و ژئوپلیتیک

بشکه در روز نفت تولید کرد که ۱۱۰۰۰ بشکه در روز نسبت به ژوئن کاهش داشت. ایران آمار تولید یا صادرات نفت خود را به اشتراک نمی‌گذارد، اما گمان می‌رود که نفت خام قابل توجهی در انبارهای شناور ذخیره کرده و منتظر لغو نهایی تحریم‌های ایالات متحده بر صنعت نفت خود با توافق هسته‌ای احتمالی باشد. پس از اینکه مذاکرات بر سر توافق هسته‌ای ایران وارد مرحله نهایی شد، ایران چندین ماه است که برای افزایش ظرفیت تولید آماده می‌شود. با این حال، در آخرین گام در مذاکرات و اصلاحات پیش‌نویس نهایی، ایران پاسخ کتبی خود را روز جمعه در مورد پیش‌نویس نهایی توافق احتمالی ارسال کرد. ایالات متحده تایید کرد که پاسخ ایران را از طریق میانجیگران اتحادیه اروپا دریافت کرده است، اما پیشنهادات ایران را «سازنده» اعلام نکرد. وزارت امور خارجه ایالات متحده گفت: «ما در حال بررسی آن هستیم و از طریق اتحادیه اروپا پاسخ خواهیم داد، اما متأسفانه پاسخ ایران سازنده نیست». ایالات متحده نیز جزئیاتی از پاسخ را فاش نکرد. یکی از مقامات ارشد دولت بایدن عصر پنجشنبه به پولیتیکو گفت: «بر اساس پاسخ آنها، به نظر می‌رسد که ما به سمت عقب حرکت می‌کنیم».

بیشتری نسبت به هر زمان دیگری از زمان انتشار این شاخص، شاهد افزایش خطرات ناشی از ناآرامی‌های داخلی بوده‌اند». سولودودت افزود که شرایط بدتر از وضعیت فعلی هنوز در راه است. اکنون بیش از ۸۰ درصد از کشورهای جهان تورم بالای ۶ درصد را تجربه می‌کنند و خطرات اجتماعی و اقتصادی به سطوح بحرانی می‌رسد. تقریباً نیمی از کشورهای جهان در حال حاضر به عنوان پرخطر یا شدید طبقه‌بندی می‌شوند و انتظار می‌رود تعداد زیادی از کشورهای طی شش ماه آینده وخامت بیشتری را تجربه کنند. کشورهای که در معرض خطر شدید اعتراضات قرار دارند، شامل: آلمان، اوکراین، هلند، سوئیس و بوسنی و هرزگوین هستند. اروپا به شدت تحت تأثیر بحران انرژی که سال گذشته به دلیل تولید انرژی پایین و سطح ذخیره سازی گاز پایین بودند و در سال جاری با بحران روسیه و اوکراین، اتحادیه اروپا با تحریم‌ها واکنش نشان داد، که با ادامه تحریم‌ها شرایط همچنان بدتر می‌شود. طبق گزارش Verisk Maplecroft، دولت‌های ثروتمندی که می‌توانند «راه خود را برای خروج از بحران طی کنند» شانس خوبی برای در امان ماندن از ناآرامی‌ها دارند.

طبق اعلام مدیرعامل شرکت ملی نفت ایران، تولید نفت ایران تا مارس ۲۰۲۳ به بیش از ۴ میلیون بشکه در روز خواهد رسید

مدیرعامل شرکت ملی نفت ایران به خبرگزاری محلی ایرنا گفت: ایران ظرفیت تولید نفت خود را تا پایان سال جاری منتهی به مارس ۲۰۲۳ به بیش از ۴ میلیون بشکه در روز خواهد رساند. ظرفیت فعلی تولید ایران ۳ میلیون و ۸۳۸ هزار بشکه در روز است. وی همچنین گفت که جمهوری اسلامی ظرفیت تولید نفت خود را تا مارس ۲۰۲۳، یعنی زمانی که سال جاری شمسی ایران به پایان می‌رسد، ۲۰۰ هزار بشکه در روز افزایش خواهد داد. تا آن زمان، ایران قصد دارد ظرفیت تولید خود را به ۴ میلیون بشکه در روز برساند. خجسته مهر گفت: به لطف افزایش ظرفیت تولید، ایران می‌تواند در صورت نیاز بازارهای بین‌المللی صادرات نفت را افزایش دهد. بر اساس منابع ثانویه اوپک در آخرین گزارش ماهانه بازار نفت (MOMR)، ایران در ماه جولای ۲۰۵۵۸ میلیون

به دلیل کمبود انرژی و افزایش تورم، شکل‌گیری ناآرامی‌های مدنی اروپا را تهدید می‌کند

آلمان و نروژ، دو کشور ثروتمند اروپا، از جمله کشورهایی هستند که در آنها مردم با اختلالاتی در زندگی روزمره مواجه هستند چنین اختلالاتی در برخی کشورها ممکن است منجر به ناآرامی‌های مدنی شود. به گفته موسسه مشاوره ریسک Verisk Maplecroft، گزارش جدید شاخص ناآرامی‌های مدنی نشان می‌دهد که بیش از ۵۰ درصد از ۱۹۸ کشور تحت پوشش این شاخص شاهد افزایش ناآرامی‌های داخلی در سه ماهه گذشته بوده‌اند. توریورن سولودودت، تحلیلگر این موسسه گفت: «جهان با افزایش بی‌سابقه ناآرامی‌های مدنی مواجه است، زیرا دولت‌های مختلف با تأثیرات تورم بر قیمت مواد غذایی اصلی و انرژی دست و پنجه نرم می‌کنند». وی خاطر نشان کرد: «داده‌های هفت ساله نشان می‌دهد که در سه ماهه گذشته، کشورهای

تحولات محیط زیست و فناوری

رشدی از شرکت های برق ایالات متحده وجود دارد که در حال افزایش عمر نیروگاه های زغال سنگ خود فراتر از تاریخ تعطیلی برنامه ریزی شده پیشین هستند و مقصر این وضعیت را تاخیر در نصب تاسیسات انرژی خورشیدی می دانند. به نظر می رسد این تاخیر عوامل زیر مرتبط باشد: مشکلات در تامین قطعات، مسائل قانونی مربوط به کار غیرقانونی و شیوه های تجاری در تولید انرژی خورشیدی در آسیای جنوب شرقی و چین و امواج گرمای بیشتر و طولانی تر ناشی از گرم شدن کره زمین. در همین حال، در مناطقی از ایالات متحده که انرژی خورشیدی در مقادیر زیاد تولید می شود، تنگناهای شبکه اجازه نمی دهند آن انرژی برای تامین تقاضا منتقل شود. و در شبکه ای که در آن تولید شده است، از بین می رود. تمدید تولید زغال سنگ خبر بدی برای تعهدات آب و هوایی ایالات متحده و جهان است. البته ایالات متحده تنها کشوری نیست که به زغال سنگ بازگشته، در سرتاسر جهان، فشار بی سابقه تقاضای انرژی، دولت ها را به سمت تامین انرژی، از هر روش ممکن سوق می دهد. اروپا و چین شاهد رنسانس زغال سنگ در واکنش به فشارها هستند، در حالی که ژاپن بازگشت به انرژی هسته ای را در یک تغییر سیاست خیره کننده پیشنهاد کرده است. نیاز ضروری به گرمایش در زمستان امسال نگرانی های اقلیمی را به حاشیه رانده است. اگر رهبران جهانی هر بار که مشکلی در عرضه انرژی رخ می دهد به زغال سنگ بازگردند، دستیابی به اهداف آب و هوایی غیرممکن خواهد بود.

کشورهای اروپایی است. با این حال، تعمیر و نگهداری طولانی مدت در چندین رآکتور هسته ای در سال جاری به معنای عرضه انرژی کمتری برای فرانسه و بازارهای صادراتی آن است. علاوه بر این، خشکسالی و هوای گرم تابستان امسال در بدترین شرایط بر مشکلات تولید برق هسته ای فرانسه افزوده است. از آنجایی که اروپا با عرضه کم گاز روسیه و خطر عدم عرضه گاز روسیه دست و پنجه نرم می کند، منابع انرژی دیگر بیش از هر زمان دیگری اهمیت یافته اند. قیمت برق فرانسه در سال گذشته ده برابر افزایش یافته است. قیمت انرژی در اروپا در هفته گذشته و پس از آنکه گازپروم روسیه در ۱۹ اوت اعلام کرد که تمام تحویل گاز از طریق نورد استریم به آلمان را به مدت سه روز بین ۳۱ اوت تا ۲ سپتامبر متوقف می کند، رکورد جدیدی ثبت کرد. این اعلامیه نگرانی هایی را در مورد اینکه عرضه از طریق خط لوله ممکن است پس از سه روز تعمیر و نگهداری برنامه ریزی نشده قطع یا به طور کلی متوقف شود، ایجاد کرد.

تنگناهای انرژی خورشیدی ایالات متحده باعث افزایش مجدد مصرف زغال سنگ شده است

سال هاست که دانشگامیان و روزنامه نگاران در کنار هم از کاهش مصرف زغال سنگ در ایالات متحده خبر می دهند، اما آن گزارش ها نمی توانستند همه گیری کرونا، بحران روسیه و اوکراین، یا اختلال در زنجیره های تامین انرژی تجدیدپذیر را که همراه با دمای بالای تابستان منجر به ایجاد طوفانی در تامین انرژی شده و در حال احیای زغال سنگ داخلی است، را پیش بینی کنند. البته که زغال سنگ نه اکنون و نه احتمالاً در هیچ برهه دیگری به سطح تولید اوج خود در ایالات متحده نزدیک نخواهد شد. در ۱۵ سال گذشته سطح تولید زغال سنگ داخلی به نصف کاهش یافته است، زیرا از طرفی آلوده ترین سوخت فسیلی بوده و مورد توجه عموم مردم قرار نگرفته و از سوی دیگر به لحاظ اقتصادی تحت تأثیر انقلاب شیل قرار گرفته است. روندی که تاکنون در بازار زغال سنگ مشاهده شده این بوده که پس از سرازیر شدن سیل گاز طبیعی ارزان قیمت از حوضه پرمین تگزاس غربی و اشباع کردن بازار انرژی ایالات متحده و به دنبال آن کاهش شدید هزینه های انرژی خورشیدی و بادی، کارخانه های زغال سنگ شروع به تعطیلی کردند. طبق گزارشی که اخیراً در فایننشال تایمز منتشر شده، فهرست رو به

EDF فرانسه متعهد شد که همه راکتورهای هسته ای خود را تا زمستان ۲۰۲۲ راه اندازی مجدد کند

شرکت دولتی EDF فرانسه اعلام کرد که تمام راکتورهای هسته ای خود را در این کشور در زمستان امسال راه اندازی می کند و به طور بالقوه بحران انرژی در اروپا را در فصل اوج نیاز به گرمایش کاهش می دهد. در حال حاضر، بیش از نیمی از راکتورهای EDF به دلیل تعمیر و نگهداری یا مشکلات فنی خارج از سرویس هستند. EDF در مجموع ۵۶ راکتور را در فرانسه در اختیار دارد، اما ۳۲ راکتور در حال حاضر یا تحت تعمیر و نگهداری هستند یا مشکلات فنی را تجربه می کنند. تولید برق هسته ای فرانسه حدود ۷۰ درصد از ترکیب برق این کشور را تشکیل می دهد و زمانی که راکتورهای آن به طور کامل فعال باشد، فرانسه صادرکننده خالص برق به سایر

بهره‌گیری از انرژی هسته‌ای می‌تواند انتشار جهانی را به نصف کاهش دهد

کیلووات ساعت برق تولید می‌کند. مصرف زغال سنگ در آخرین بررسی آماری BP از انرژی جهانی ۲۰۲۲، زغال سنگ مسئول حدود نیمی از انتشار دی‌اکسید کربن در جهان است. جایگزینی نیروگاه‌های زغال سنگ جهان با نیروگاه‌های هسته‌ای می‌تواند انتشار دی‌اکسید کربن را به سطحی که آخرین بار در دهه ۱۹۷۰ مشاهده شده بود کاهش دهد. پس چرا این کار انجام نمی‌شود؟ علت این وضعیت در پس دو حادثه نهفته است:

اشتهای جهان برای انرژی هسته‌ای به سرعت در حال افزایش بود، درست تا زمانی که حادثه چرنوبیل به طور چشمگیری مسیر را تغییر داد. برای ۲۵ سال پس از آن حادثه، انرژی هسته‌ای در سراسر جهان به رشد خود ادامه داد، اما در نهایت پس از فاجعه فوکوشیما در ژاپن در سال ۲۰۱۱، یک گام بزرگ به عقب برداشته شد. این دو حادثه نشانگر تفاوت بین جهانی بود که به سرعت زغال سنگ را حذف کرده و جهانی که این کار را نکرده است. این دو حادثه به بی‌اعتمادی عمومی نسبت به انرژی هسته‌ای انجامیدند. عموم مردم از تشعشعات ترس دارند که در بسیاری از موارد غیرمنطقی است. اگرچه نمی‌توانیم گذشته را تغییر دهیم، اما می‌توانیم برای بهبود نگرش مردم نسبت به انرژی هسته‌ای تلاش کنیم. ساخت، طراحی و راه‌اندازی نیروگاه‌های هسته‌ای ایمن امکان‌پذیر است، به نحوی که حوادث مشابه چرنوبیل و فوکوشیما را شاهد نباشیم طبیعتاً متقاعد کردن عامه مردم که به انرژی هسته‌ای بدبین هستند، زمان می‌برد. در مجموع به نظر می‌رسد برای کاهش دی‌اکسید کربن، باید انتظار داشت که کشورهایی چون چین و هند به ساخت نیروگاه‌های اتمی خود سرعت بیشتری ببخشند.

چالشی که جهان با آن روبه‌رو است، این است که با توجه به افزایش جهانی ۵/۱ اگزاژول در مصرف انرژی تجدیدپذیر، تقاضای جهانی انرژی در سال ۲۰۲۱ به میزان ۳۱/۳ اگزاژول افزایش یافت، یعنی بیش از شش برابر انرژی‌های تجدیدپذیر. نرخ رشد انرژی‌های تجدیدپذیر به مراتب بیشتر از هر دسته انرژی دیگری بوده است، اما انرژی‌های تجدیدپذیر هنوز سهم نسبتاً کمی از مصرف کلی انرژی را تشکیل می‌دهند. بنابراین، این نرخ‌های رشد عظیم هنوز به مصرف انرژی کافی برای متوقف کردن رشد مصرف سوخت فسیلی در جهان تبدیل نمی‌شود. به این ترتیب هنگامی که انتشار دی‌اکسید کربن جهانی همچنان به افزایش خود ادامه می‌دهد، این موضوع یک چالش جدی به حساب می‌آید. انرژی هسته‌ای در بین منابع انرژی منحصر به فرد است. می‌توان آن را در نیروگاه‌های بسیار بزرگ مقیاس تولید کرد و در حین تولید برق، دی‌اکسید کربن تولید نمی‌کند. مقاله‌ای در سال ۲۰۱۷ از دانشگاه تگزاس، انرژی هسته‌ای و بادی را به عنوان منابع انرژی با کمترین میزان انتشار دی‌اکسید کربن تراز شده شناسایی کرد. شدت کربن تراز شده با تقسیم انتشار گازهای گلخانه‌ای نیروگاه در طول عمر آن بر تولید برق مورد انتظار کلی محاسبه می‌شود. در مقابل، برق تولید شده از زغال سنگ، که هنوز هم بزرگترین منبع برق جهان است، بیش از ۷۰ برابر معادل دی‌اکسید کربن در هر

بررسی واردات نفت و گاز ترکیه در سال ۲۰۲۲

هدی پناهی نژاد

بیان موضوع:

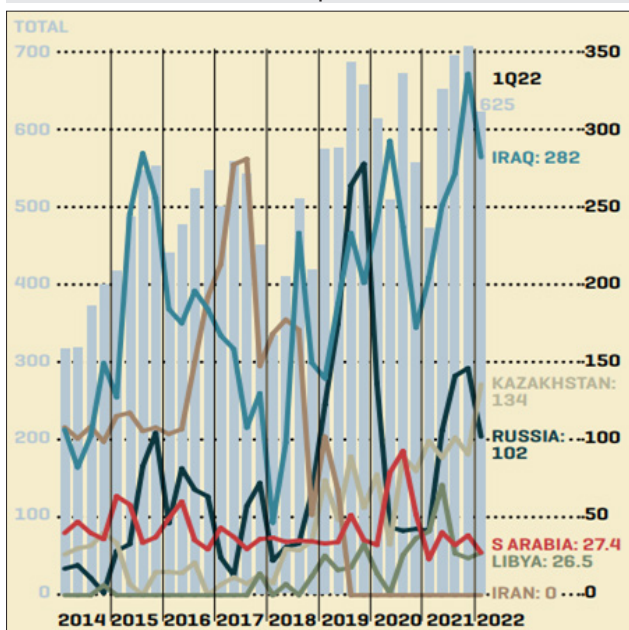
پس از وقوع جنگ بین روسیه و اوکراین، در زمینه صادرات نفت و گاز روسیه به کشورهای اروپایی و بعضاً آسیایی موانع مختلفی پیش آمده است. اتحادیه اروپا در طی ششمین بسته تحریمی خود، شدیدترین تحریم‌ها را علیه واردات نفت خام از روسیه وضع کرده است. ترکیه به عنوان کشوری که بخشی از آن در قاره اروپا قرار دارد، تغییراتی را در روند واردات نفت و گاز خود تجربه کرده است که در ذیل آورده میشود.

تحلیل و ارزیابی:

واردات نفت خام ترکیه در سه ماهه اول ۲۰۲۲: عراق مسلط، رکورد قزاقستان

* واردات نفت خام ترکیه برای سه ماهه اول سال ۲۰۲۲ نسبت به رکورد ۷۰۸۰۰۰ بشکه در روز که در سه ماهه چهارم سال گذشته ثبت شده بود کاهش یافت، اگرچه واردات این کشور با ۶۲۵۰۰۰ بشکه در روز در مقایسه با استانداردهای تاریخی همچنان بالا بود. به همین ترتیب، اگرچه حجم وارداتی از عرضه کننده اصلی این کشور یعنی عراق با ۲۸۲۰۰۰ بشکه در روز از رکورد ۳۳۵۰۰۰ بشکه در روز سه ماهه چهارم ۲۰۲۱ کاهش یافته است، اما همچنان چهارمین رقم بالاترین رکورد برای سهم ۴۵ درصدی بازار است (نمودار ۱).

نمودار ۱. واردات نفت خام ترکیه (هزار بشکه در روز)

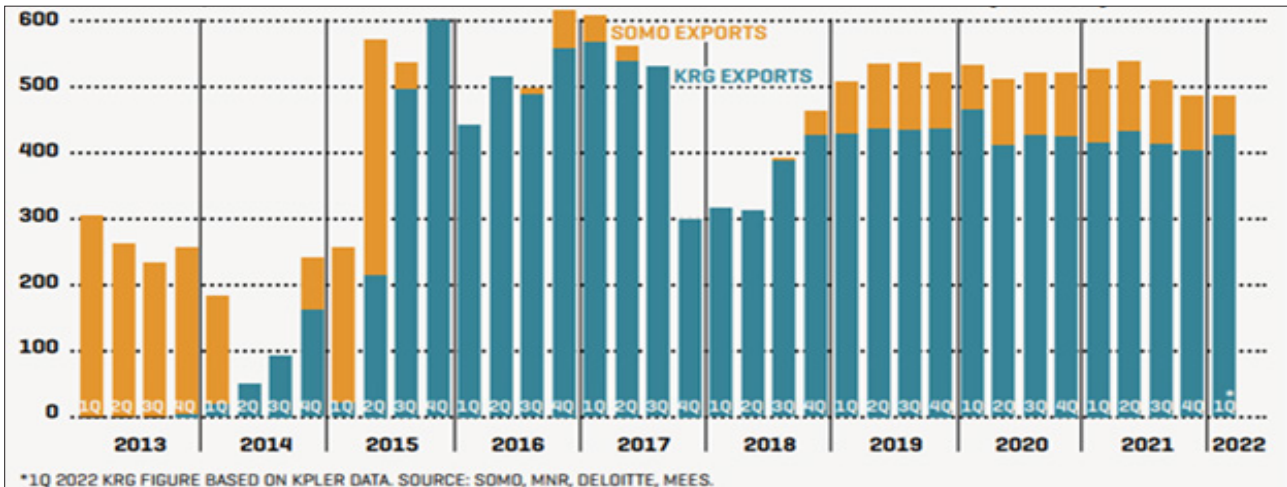
* بیشترین افزایش میزان واردات نفت عراق در سه ماهه اول ۲۰۲۲ به قزاقستان با رکورد ۱۳۴۰۰۰ بشکه در روز تعلق داشت که از روسیه (۱۰۲۰۰۰ بشکه در روز) در مقام دوم پیشی گرفت. قزاقستان رکورد ماهانه ۱۴۳۰۰۰ بشکه در روز برای مارس عرضه کرد.

مورد از بالاترین ارقام ثبت شده و احتمالاً بالاتر از عراق برای رتبه اول تامین کننده است. داده‌های Kpler نشان می‌دهد که ورودی‌های دریایی از عراق از ۲۴۴۰۰۰ بشکه در روز در ماه مارس به ۱۷۹۰۰۰ بشکه در روز برای آوریل و فقط ۹۷۰۰۰ بشکه در روز در ماه می کاهش یافته است. ترکیه همچنین مستقیماً از طریق خط لوله زمینی نفت خام عراق را وارد می‌کند. چنین حجمی مجموعاً ۱۹۴۰۰۰ بشکه در روز در ماه مه بوده است.

اگرچه حجم صادرات روسیه در ماه مارس به ۷۲۰۰۰ بشکه در روز کاهش یافت، اما بعید است که این امر با بحران روسیه و اوکراین در اواخر فوریه مرتبط باشد. به هر حال، اگرچه آنکارا از کیف در این مناقشه حمایت کرده، اما آشکارا از عضویت در تحریم‌های غرب علیه روسیه خودداری کرده است. در واقع، آخرین داده‌های Kpler نشان می‌دهد که واردات نفت خام ترکیه از روسیه به ۳۹۰۰۰۰ بشکه در روز برای آوریل و ۳۳۸۰۰۰ بشکه در روز برای ماه مه افزایش یافته است، که دو

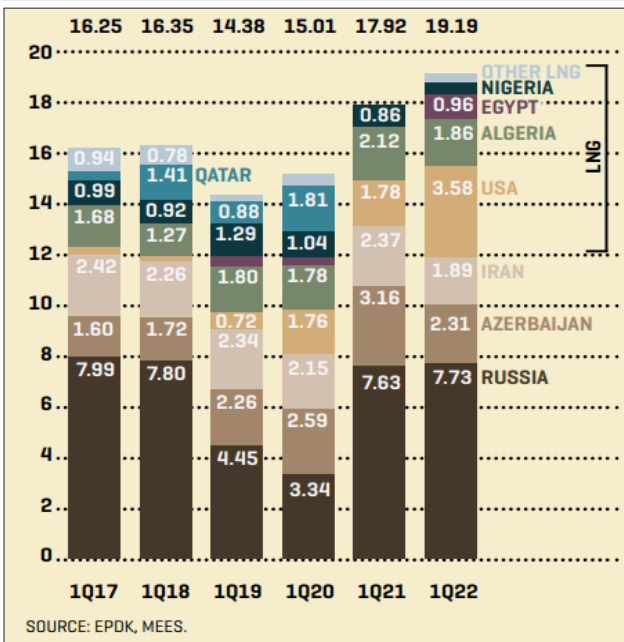

نمودار ۲. صادرات نفت خام شمال عراق به ترکیه از طریق خط لوله جیحان

*عرضه کنندگان نفت رتبه های چهار و پنج ترکیه در سه ماهه اول ۲۰۲۲ فاصله زیادی از عرضه کنندگان بالای جدول داشتند، چنانکه عربستان سعودی و لیبی که روزانه ۲۷۰۰۰ بشکه نفت به ترکیه صادر می کنند.

نمودار ۳. واردات گاز ترکیه Bcm: افزایش وابستگی به واردات ال ان جی

جمع بندی و نتیجه گیری:

همانند کشورهای چین و هند و روسیه نیز پس از آغاز بحران بین روسیه و اوکراین، میزان واردات نفت و گاز خود را از روسیه کاهش نداده است. به نظر میرسد که سیاست کاهش قیمت نفت روسیه علی رغم وضع شدن تحریم های غرب علیه خرید نفت این کشور، حتی توانسته باعث افزایش میزان صادرات نفت این کشور و در مورد خاص ترکیه افزایش صادرات گاز نیز بشود. آن طور که آخرین داده های مربوط به سال ۲۰۲۲ نشان میدهد، میزان واردات نفت و گاز ترکیه از روسیه، نه تنها کاهش نیافته، بلکه افزایش نیافته است.

واردات گاز: ترکیه در فصل اول سال ۲۰۲۲ شاهد مقادیر بی سابقه واردات ال ان جی بوده است.

- ترکیه در سه ماهه اول سال ۲۰۲۲، ۱۹/۱۹ میلیارد متر مکعب گاز وارد کرد. این شامل رکورد ۷/۲۷ میلیارد متر مکعب ال ان جی (۳۸ درصد کل واردات گاز)، با رکورد ۳/۵۸ میلیارد متر مکعب از ایالات متحده آمریکا بوده که دو برابر حجم سال قبل بود و بخش عمده این افزایش را تشکیل می دهد (نمودار ۳).
- روسیه که توسط دو خط لوله از زیر دریای سیاه به ترکیه متصل شده است، با ۷/۷۳ میلیارد متر مکعب برای سهم بازار ۴۰ درصدی سه ماهه اول، تامین کننده غالب آنکارا باقی مانده است. دو تامین کننده دیگر خط لوله ترکیه، آذربایجان و ایران، هر دو شاهد کاهش نسبت به سال قبل بودند و در رتبه بندی کلی پس از ایالات متحده قرار گرفتند. الجزایر، تامین کننده شماره دو LNG ترکیه، با ۱/۸۶ میلیارد متر مکعب برای سه ماهه اول بود، در حالی که مصر با ۰/۹۶ میلیارد متر مکعب در سه ماهه اول، پس از رکورد ۱/۰۸ میلیارد متر مکعب در سه ماهه چهارم سال گذشته خود قرار گرفته بود.

- آخرین داده های Kpler نشان می دهد که حجم واردات LNG از رکورد سه ماهه ۵/۱۶ میلیون تن سه ماهه اول (شامل ۱/۳۲ میلیون تن در مارس) به ۰/۳۰ میلیون تن برای آوریل و ۰/۶۱ میلیون تن رسیده است. این نشان می دهد که با کاهش تقاضا با روندهای عادی فصلی، ترکیه به طور عمده به عرضه ارزان تر خط لوله علاقمند بوده است. همین روند در سال گذشته مشاهده شد، زمانی که سهم بازار LNG در سه ماهه دوم به تنها ۱۰ درصد کاهش یافت.

منبع:

تحولات بازار نفت در هفته منتهی به ۲ سپتامبر ۲۰۲۲

نگرانی نسبت به رکود اقتصادی و کاهش تقاضای نفت بویژه در چین و اروپا

مهدی یوسفی

در هفته منتهی به ۲ سپتامبر ۲۰۲۲ قیمت نفت خام‌های شاخص روند نزولی داشت. متوسط هفتگی سبداوپک با ۰/۷ درصد کاهش به ۱۰۱/۹۶ دلار در بشکه رسید. متوسط هفتگی نفت برنت در هفته منتهی به ۵ آگوست ۲۰۲۲ با ۲/۴ درصد کاهش به ۹۷/۲۵ دلار در بشکه رسید و قیمت نفت خام وست‌تگزاس اینترمدیت در بورس نایمکس با ۲/۹ درصد کاهش نسبت به هفته ماقبل به ۹۰/۳۴ دلار در بشکه رسید.

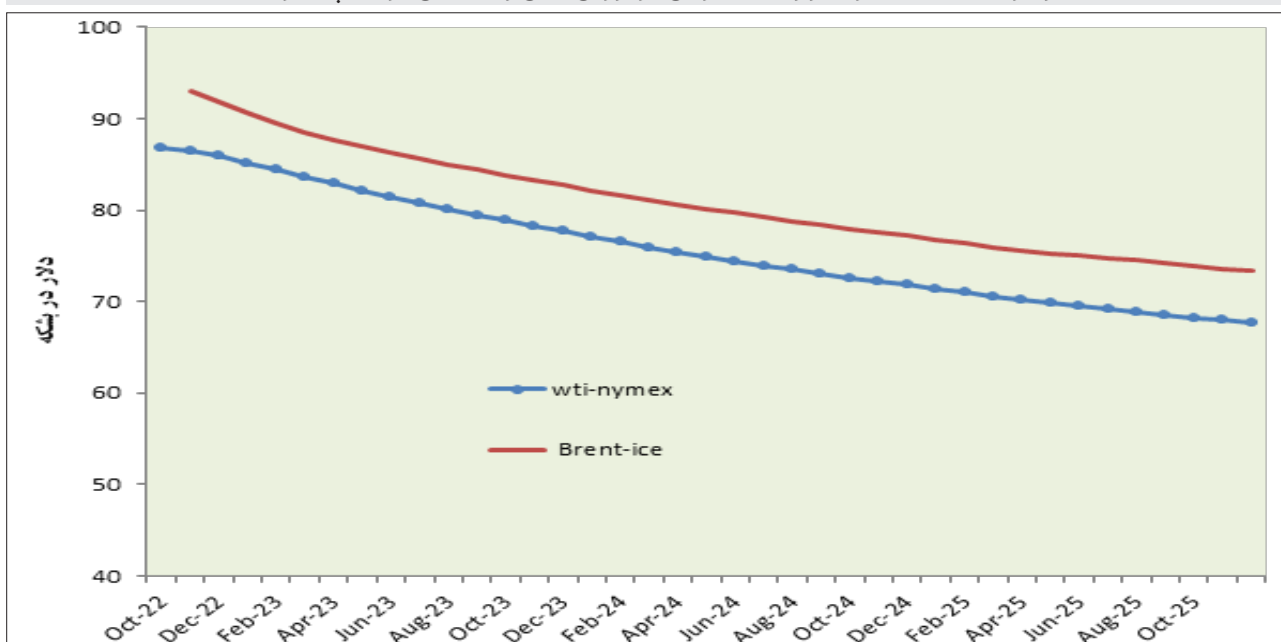
جدول ۱. تغییرات هفتگی نفت خام‌های شاخص

تغییرات نسبت به هفته قبل (درصد)	برنت موعدهار	تغییرات نسبت به هفته قبل (درصد)	وست تگزاس	تغییرات نسبت به هفته قبل (درصد)	سبداوپک	هفته
-۸/۸	۹۷/۲۸	-۵/۷	۹۱/۳۰	-۵/۲	۱۰۳/۴۱	هفته منتهی به ۵ آگوست ۲۰۲۲
۰/۴	۹۷/۶۲	۰/۷	۹۱/۹۲	-۱/۴	۱۰۲	هفته منتهی به ۱۲ آگوست ۲۰۲۲
-۲/۸	۹۴/۸۸	-۳/۱	۸۹/۰۶	-۳/۷	۹۸/۲۲	هفته منتهی به ۱۹ آگوست ۲۰۲۲
۵/۰	۹۹/۷	۴/۴	۹۳/۰۰	۴/۵	۱۰۲/۶۴	هفته منتهی به ۲۶ آگوست ۲۰۲۲
-۲/۴	۹۷/۲۵	-۲/۹	۹۰/۳۴	-۰/۷	۱۰۱/۹۶	هفته منتهی به ۲ سپتامبر ۲۰۲۲

در ۲ سپتامبر ۲۰۲۲ در بازار فیوچر و در بورس آیس، قیمت نفت برنت در وضعیت بکواردیشن قرار داشت. قرارداد ماه اول برنت ۹۳/۰۲ دلار در بشکه بود که نسبت به قرارداد ماه چهارم به مقدار ۱/۶۸ دلار در بشکه بیشتر بود. وضعیت بکواردیشن در بازار آتی‌ها بیانگر آنست بازار با کمبود عرضه مواجه بوده و از ذخیره‌سازی‌ها برداشت می‌شود.

قرار داشت و قیمت قرارداد ماه اول وست‌تگزاس ۸۶/۸۷ دلار در بشکه بود که نسبت به قرارداد ماه چهارم به مقدار ۱/۶۸ دلار در بشکه بیشتر بود. وضعیت بکواردیشن در بازار آتی‌ها بیانگر آنست بازار با کمبود عرضه مواجه بوده و از ذخیره‌سازی‌ها برداشت می‌شود.

نمودار ۱. قیمت نفت برنت و وست‌تگزاس در بورس آیس و نایمکس در ۲ سپتامبر ۲۰۲۲

در هفته منتهی به ۲ سپتامبر ۲۰۲۲ عوامل مختلفی در نوسانات قیمت نفت موثر بود که در ذیل به مهمترین آنها به تفکیک عوامل تضعیف کننده و تقویت کننده اشاره می شود.

عوامل تقویت کننده در هفته منتهی به ۲ سپتامبر:

تقویت کننده:

- در سی و یکمین جلسه وزیران نفت اوپک پلاس که در ۳ آگوست ۲۰۲۲ برگزار شد، توافق شد که افزایش تولید ماهانه برای ماه سپتامبر ۱۰۰ هزار بشکه در روز باشد. جلسه بعدی اوپک پلاس برای تعیین سطح تولید ماه اکتبر در ۵ سپتامبر برگزار خواهد شد. پیش بینی می شود که اوپک پلاس سهمیه های خود را برای ماه اکتبر ثابت نگه دارد تا وضعیت مذاکرات در مورد توافق هسته ای بین ایران و آمریکا مشخص شود. در همین رابطه بر اساس گزارش کمیته فنی مشترک اوپک پلاس که برای جلسه اخیر تهیه شده است، در مازاد عرضه بازار برای سال ۲۰۲۲ حدود ۱۰۰ هزار بشکه در روز تجدید نظر نزولی شده است که این مسئله احتمال کاهش تولید اوپک پلاس را بیشتر می کند؛
- ناآرامی های سیاسی در عراق و احتمال تاثیرگذاری بر روند تولید و صادرات نفت این کشور، در پی بیانیه آیت الله سید کاظم حائری از مراجع بزرگ شیعیان و از جمله حامیان خاندان صدر و شخص مقتدی صدر مبنی بر کناره گیری از مرجعیت به دلیل بیماری و کهولت سن در روز ۲۹ آگوست، مقتدی صدر طی بیانیه ای اعلام کرد از سیاست کناره گیری می کند. این مسئله باعث ناآرامی های سیاسی در چند شهر عراق شد؛
- ادامه بحران اوکراین و وضع تحریمات گسترده علیه روسیه و ممنوعیت واردات نفت روسیه توسط اتحادیه اروپا؛ واردات دریایی نفت از روسیه از روز ۵ دسامبر ۲۰۲۲ توسط کشورهای اتحادیه اروپا ممنوع می شود؛
- ناتوانی برخی تولیدکنندگان اوپک پلاس در تولید به مقدار سهمیه تعیین شده و پیش بینی این روند در ماه های آتی، در ماه ژوئیه پایبندی اوپک پلاس به توافق تولید ۲۲۲ درصد بوده است و این کشورها ۲/۸ میلیون بشکه در روز کمتر از سطح تولید توافق شده تولید کرده اند؛
- کاهش ظرفیت مازاد تولید، همزمان با افزایش ریسک های ژئوپلیتیک در بازار نفت؛ بر اساس برآورد پلاتس ظرفیت مازاد تولید در اوپک پلاس به ۱/۲ میلیون بشکه در روز رسیده که فقط در اختیار دو کشور امارات و عربستان است؛
- اداره اطلاعات انرژی آمریکا نیز اعلام کرد که در هفته منتهی به ۲۶ آگوست ذخیره سازی نفت خام آمریکا به مقدار ۳/۴ میلیون بشکه کاهش یافته و سطح آن به ۱۸/۳ میلیون بشکه رسیده است. سطح

- ذخایر ۷/۱ میلیون بشکه کمتر از سال گذشته در همین مقطع زمانی است؛
- بعد از آنکه عبدالعزیز بن سلمان وزیر انرژی عربستان در مصاحبه با بلومبرگ گفت با توجه به شرایط بازار، اوپک پلاس آماده کاهش تولید است، سایر تولیدکنندگان اوپک پلاس نظیر قزاقستان، عراق، ونزوئلا و امارات از این تصمیم حمایت کردند؛
- در هفته منتهی به ۲۶ آگوست ۲۰۲۲ تقاضای بنزین آمریکا به مقدار ۸/۵۹۱ میلیون بشکه در روز بود و نسبت به هفته قبل ۰/۱۵۷ میلیون بشکه در روز افزایش داشت، با این حال ۰/۹۸۷ میلیون بشکه در روز کمتر از سال گذشته در همین مقطع زمانی بود. علاوه بر این اداره اطلاعات انرژی آمریکا اعلام کرد که در هفته منتهی به ۲۶ آگوست، ذخیره سازیهای بنزین آمریکا با ۱/۱ میلیون بشکه کاهش به ۲۱۴/۵ میلیون بشکه رسیده است. سطح ذخایر بنزین ۱۲/۷ میلیون بشکه کمتر از سال گذشته در همین مقطع زمانی است؛
- بیشتر شدن احتمال تعیین سقف قیمتی برای نفت روسیه توسط کشورهای گروه ۷، این طرح احتمالاً شامل ممنوعیت تامین مالی و بیمه توسط کشورهای گروه ۷ برای محموله های نفت روسیه است که در محدوده سقف قیمت فروخته نمی شوند؛
- مرکز پیش بینی آب و هوای آمریکا در آخرین گزارش خود پیش بینی کرد که در سال جاری وزش طوفان های دریایی بالاتر از حد نرمال باشد و حدود ۳ تا ۵ طوفان با قدرت بالا ایجاد شود. طوفانهای دریایی اقیانوس اطلس با توجه به مسیر و قدرت آن می تواند بازار نفت را شدیداً تحت تاثیر قرار دهد. فصل طوفان های دریایی در آمریکا هر ساله از اول ژوئن شروع و تا ۳۰ نوامبر ادامه دارد؛
- تشدید تنش های سیاسی در لیبی در روز ۲۸ آگوست و نگرانی نسبت به تاثیرگذاری بر روند تولید این کشور؛
- ایران در روز یک سپتامبر پاسخ خود را در مورد مذاکرات هسته ای به هماهنگ کننده اروپایی ارسال کرد و اگرچه هنوز جزئیات آن منتشر نشده، اما سخنگوی وزارت امور خارجه آمریکا گفت که پاسخ ایران سازنده نبوده است؛
- در هفته منتهی به ۲ سپتامبر تعداد دکل های حفاری فعال در بخش نفت آمریکا با ۹ دکل کاهش به ۵۹۶ دکل رسید.

تضعیف کننده:

- ادامه برداشت ۲۴۰ میلیون بشکه نفت از ذخایر استراتژیک توسط آمریکا و کشورهای عضو آژانس بین المللی انرژی؛ در هفته منتهی به ۲۶ آگوست سطح ذخایر استراتژیک آمریکا به ۴۵۰ میلیون بشکه رسید که حدود ۱۷۰ میلیون بشکه کمتر از سال گذشته در همین مقطع زمانی است. رئیس آژانس بین المللی انرژی گفت، کشورهای عضو آژانس بین المللی انرژی می توانند در صورت لزوم و انقضای طرح فعلی، نفت بیشتری از ذخایر نفتی استراتژیک را آزاد کنند؛

۲. پیش‌بینی کاهش رشد اقتصادی و کاهش رشد تقاضا برای نفت ۳. تقویت ارزش دلار، شاخص ارزش دلار در هفته منتهی به ۲۶ آگوست در سال ۲۰۲۲ و ۲۰۲۳؛

نمودار ۲. روند شاخص ارزش دلار در دو سال گذشته

میشود ذخایر نفت خام و میعانات شناور ایران ۱۰۰ میلیون بشکه و بیش از ۵۰ میلیون بشکه در انبارهای داخلی و ۱۴ تا ۱۵ میلیون بشکه در مخازن ذخیره‌سازی چین باشد؛

۱۰. رویترز اعلام کرد که بر اساس برآوردهای اولیه تولید اوپک در ماه آگوست با ۶۹۰ هزار بشکه در روز افزایش به ۲۹/۵۸ میلیون بشکه در روز رسیده است. حدود ۴۰۰ هزار بشکه در روز از افزایش تولید اوپک مربوط به افزایش تولید لیبی بوده که تولید این کشور از ۷۰۰ هزار بشکه در روز در ماه ژوئیه به ۱/۱ میلیون بشکه در ماه آگوست رسیده است؛

۱۱. شرکت شورو درخواست جدیدی را به دولت آمریکا ارائه کرده تا مجوز فعالیت خود را در ونزوئلا توسعه دهد؛

۱۲. نرخ تورم در اتحادیه اروپا از ۸/۹ درصد در ماه ژوئیه به ۹/۱ درصد در ماه آگوست رسید و این مسئله نگرانی را در مورد سیاستهای بانک مرکزی اروپا و تاثیر منفی بر رشد اقتصادی این کشورها بیشتر کرد؛

۱۳. عربستان قیمت رسمی فروش نفت خود به بازار آسیا برای تحویل در ماه اکتبر کاهش داد. این اولین کاهش قیمت رسمی فروش نفت عربستان به بازار آسیا بعد از چهار ماه بود؛

۱۴. در هفت روز منتهی به ۳۰ آگوست خالص وضعیت خرید بورس بازان در بازار نایمکس کاهش یافت و با ۱۲۶۷۲ قرارداد کاهش به ۱۴۷۶۵۵ قرارداد رسید.

۴. انجمن نفت آمریکا (API) اعلام کرد که در هفته منتهی به ۲۶ آگوست ذخیره‌سازیهای نفت خام این کشور ۵۹۳/۰ میلیون بشکه افزایش یافته است. در حالیکه پیش‌بینی می‌شد ۶۳۳/۰ میلیون بشکه کاهش یابد؛

۵. اداره اطلاعات انرژی آمریکا اعلام کرد که در هفته منتهی به ۲۶ آگوست تولید نفت خام آمریکا در سطح ۱۲/۱ میلیون بشکه در روز بوده و نسبت به هفته قبل ۱۰۰ هزار بشکه در روز افزایش داشته است؛

۶. نگرانی نسبت به رکود در اقتصادهای بزرگ جهان؛

۷. ادامه محدودیتهای کرونایی در چین و ادامه استراتژی این کشور برای کووید صفر؛ با افزایش شمار مبتلایان، شهر چنگدو بزرگترین شهر غرب چین به مدت چهار روز از اول تا چهارم سپتامبر قرنطینه شد و بسیاری از مراکز مطالعاتی در برآورد خود از تقاضای چین در سال ۲۰۲۲ تجدیدنظر نزولی کردند؛

۸. فروکش کردن ناآرامیهای سیاسی در عراق و عدم تاثیرگذاری آن بر جریان صادرات و تولید این کشور در پایان هفته؛

۹. ادامه مذاکرات هسته‌ای ایران و گروه ۱+۴ و احتمال ورود نفت ایران به بازار در کوتاه مدت، در صورت برداشته شدن تحریم‌ها، برآورد میشود ایران بین شش تا هیجده ماه زمان نیاز دارد تا به ظرفیت کامل خود یعنی ۴ میلیون بشکه در روز تولید نفت خام در مقابل ۲/۶ میلیون بشکه در روز فعلی برسد اما می‌تواند فوراً شروع به فروش بخشی از ذخیره‌سازیهای خود کند. برآورد

سیاست‌های راهبردی و ژئوپلیتیک

تغییر جریان صادرات نفت خام و فرآورده روسیه از اروپا به آسیا و تاثیر آن بر صادرات نفت ایران

حسین یادگاری

مقدمه:

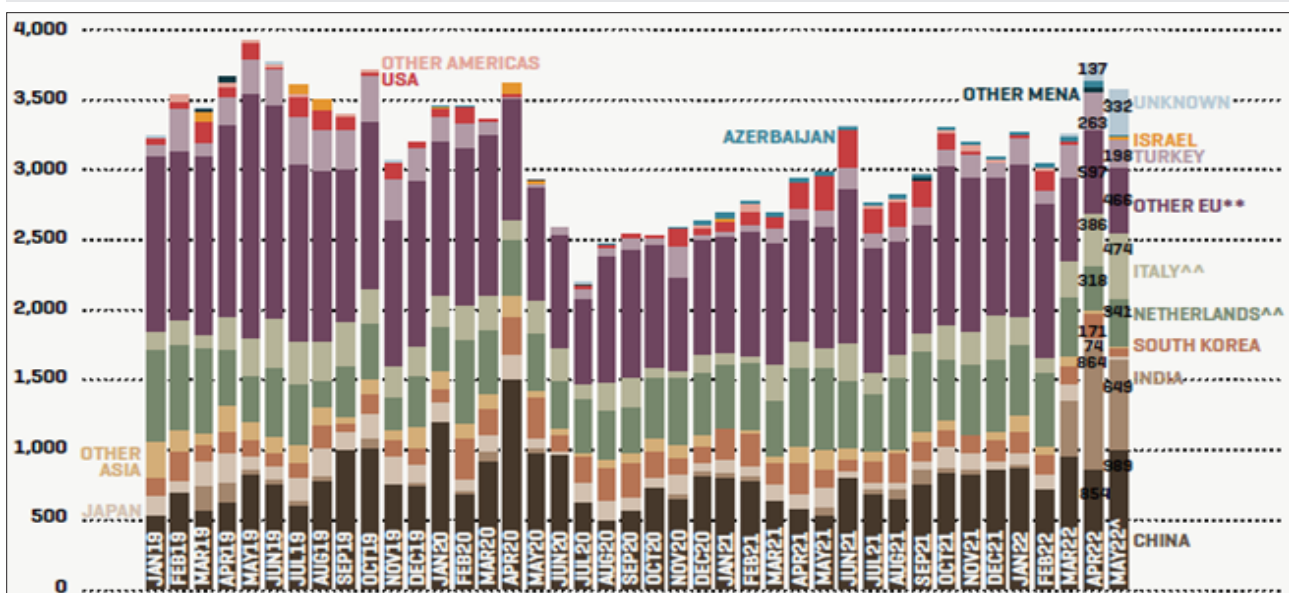
بطوریکه روسیه به دنبال تغییر مقاصد صادراتی خود از اروپا به آسیا است. لذا با ارائه تخفیف زیاد، با تولیدکنندگان خاورمیانه در کسب سهم بازار چین، هند و سایر کشورهای آسیایی، رقابت خواهد کرد. هر چند جایگزینی بزرگترین بازار صادرات نفت روسیه کار ساده‌ای نیست،^۱ ضمن اینکه اجرای تحریم واردات فرآورده‌های نفتی روسیه نیز برای اروپا چالش برانگیز است، زیرا پنهان کردن منشأ گازوئیل و سایر فرآورده‌ها نسبتاً آسانتر از نفت خام است. به ظاهر، صادرات نفت خام روسیه، حداقل به لحاظ حجم، از زمان بحران اوکراین در ۲۴ فوریه، اندکی تحت تأثیر تحریم‌ها و خود تحریمی از سوی کشورهای غربی قرار گرفته است، اما گزارش شرکت کپلر نشان می‌دهد که صادرات نفت خام روسیه در ماه مارس (بدون احتساب حجم از پایانه CPC در دریای سیاه که عمدتاً نفت خام قزاقستان را حمل می‌کند) ۳/۲۶ میلیون بشکه در روز بوده که با میانگین پنج ماه گذشته برابری می‌کند. در ماه آوریل نیز حجم صادرات روسیه به ۳/۷۷ میلیون بشکه در روز رسید که بالاترین سطح از اواسط سال ۲۰۱۹ است. (نمودار ۱ را ببینید).

در پی بحران روسیه و اوکراین، اتحادیه اروپا در چهارم ماه می ۲۰۲۲، پیشنهاد ممنوعیت واردات نفت خام و فرآورده از روسیه را مطرح کرد. بدنبال این اقدام اروپا، روسیه در حال تلاش برای یافتن خریداران جایگزین است و صادرات خود را به بازارهای دیگر سوق خواهد داد. تغییر مقاصد صادراتی نفت روسیه مسئله مهمی در بازار نفت است که بطور مختصر در این گزارش مورد بررسی قرار می‌گیرد.

تحلیل و ارزیابی:

آژانس بین‌المللی انرژی اعلام کرد که تولید نفت روسیه در ماه آوریل حدود یک میلیون بشکه در روز کاهش یافته و ممکن است این کاهش در نیمه دوم سال به حدود ۳ میلیون بشکه در روز برسد، اما اختلال واقعی احتمالاً کمتر از این میزان است، چرا که جریان صادرات نفت خام روسیه پس از جابجایی از چندین بازار اصلی اروپا در بحبوحه پیامدهای بحران اوکراین، در حال تثبیت است.

نمودار ۱. مقاصد صادرات نفت خام روسیه از مسیر دریا، هزار بشکه در روز

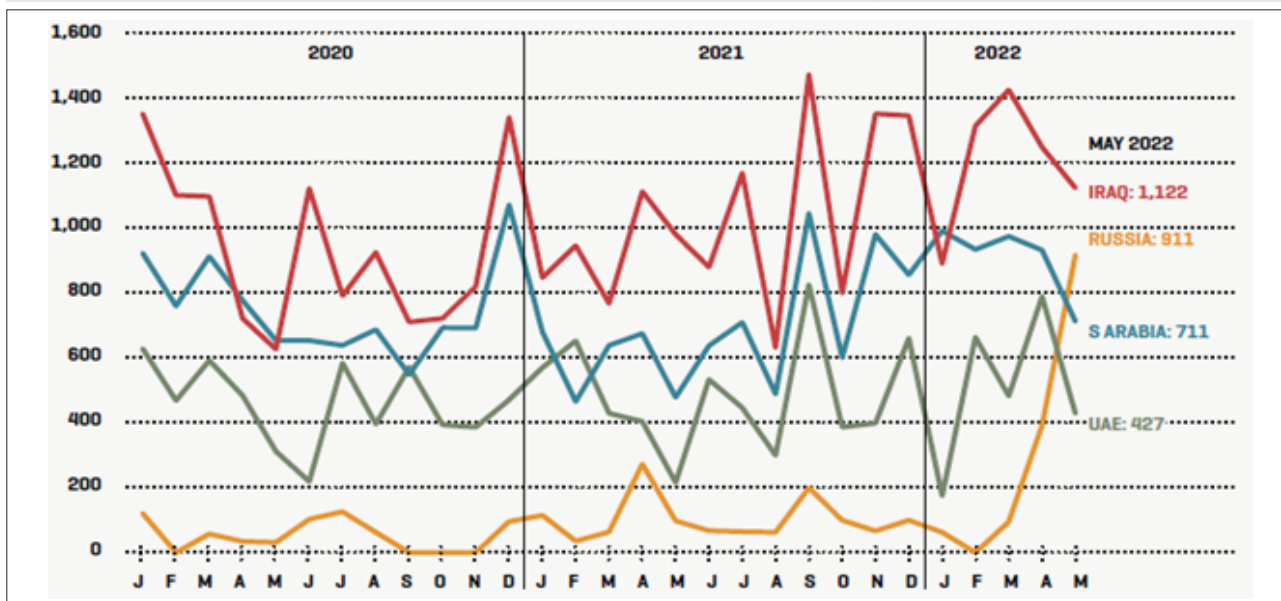

۱. در سال ۲۰۲۱ در حدود ۶۰ درصد از صادرات نفت خام روسیه به اروپا بوده و بیش از ۴۰ درصد از کل واردات گازوئیل اروپا را تامین می‌کند.

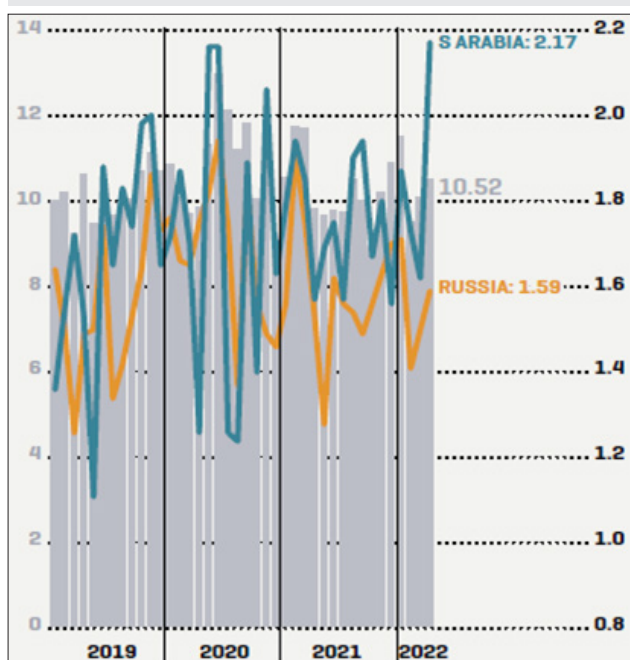
در ماه مه به ۹۶۰ هزار بشکه در روز برسد که پس از عراق (۱،۰۴ میلیون بشکه در روز) به عنوان بزرگترین تامین کننده نفت خام هند محسوب می‌گردد (نمودار ۲ را ببینید). اطلاعات شرکت کپلر نشان می‌دهد که محموله‌های اخیر نفت روسیه به طیف گسترده‌ای از پالایشگاه‌های هندی رفته است. هم‌چنین شرکت روس نفت همچنان به ارسال نفت خام اورال به پالایشگاه ۴۰۰ هزار بشکه‌ای نایارا در گجرات ادامه می‌دهد که ۴۹ درصد از سهام آن را در اختیار دارد.

با این حال، روسیه در فروش نفت خام بیشتر به هند موفق بوده و هند برای استفاده از تخفیف بالای روسیه واردات نفت خام را ده برابر کرده است. در آوریل ۲۰۲۲ یک میلیون بشکه در روز نفت خام روسیه از مسیر دریا به هند صادر شده که بیش از دو برابر صادرات در ماه مارس بوده است. این در حالی است که متوسط حجم صادرات به هند در سال ۲۰۲۱ فقط ۹۴ هزار بشکه در روز بود و روسیه به سختی در بین ۱۰ کشور تامین کننده برتر هند قرار می‌گرفت. پیش‌بینی می‌شود صادرات نفت روسیه به هند

نمودار ۲. چهار صادرکننده برتر نفت خام به هند، هزار بشکه در روز

نمودار ۳. واردات گاز ترکیه Bcm: افزایش وابستگی به واردات ال ان جی

آمارهای شرکت کپلر نشان می‌دهد که در آوریل ۲۰۲۲ صادرات نفت خام روسیه به چین از مسیر دریا ۱،۰۸ میلیون بشکه در روز بوده و در ماه مه به ۱،۰۲ میلیون بشکه در روز کاهش یافته است. آخرین اطلاعات کپلر حاکی از آن است که پالایشگاه‌های مستقل شان‌دونگ در حال خرید نفت خام اورال روسیه با تخفیف زیاد هستند و خرید نفت خام ایران را کاهش داده‌اند. با توجه به نمودار (۳) در سال ۲۰۲۲ عربستان سعودی بزرگترین صادر کننده نفت به چین بوده است. در واقع، شاید بتوان گفت بزرگترین تهدیدی که نفت خام روسیه با تخفیف زیاد در بازار چین ایجاد می‌کند، متوجه عربستان سعودی نیست، بلکه متوجه ایران است. روسیه برای جایگزین کردن بازارهای آسیایی با بازار اروپا، تخفیف‌های چشمگیری به مشتریان می‌دهد، به طوری که چین نیز ترجیح داده با کاهش واردات از ایران، نفت خام بیشتری از روسیه وارد کند. با ورود روسیه به بازار نفت و گاز منطقه، بازار صادرات فرآورده ایران نیز دچار مشکل شده، بویژه صادرات ال پی جی به پاکستان و افغانستان. بطوریکه این کشورها جهت واردات ال پی جی خواهان تخفیف قیمت شده‌اند. همچنین بازار بنزین و گازوئیل نیز تحت تاثیر قرار گرفته است.

برابر صادرات در ماه مارس بوده است. این در حالی است که متوسط صادرات روسیه به هند در سال ۲۰۲۱ فقط ۹۴ هزار بشکه در روز بود و روسیه به سختی در بین ۱۰ کشور تامین کننده برتر هند قرار می گرفت.

• در آوریل ۲۰۲۲ صادرات نفت خام روسیه به چین از مسیر دریا ۱،۰۸ میلیون بشکه در روز بوده و در ماه مه به ۱،۰۲ میلیون بشکه در روز رسیده است. اطلاعات کپلر حاکی از آن است که پالایشگاه‌های مستقل چین واردات نفت خام اورال روسیه را بدلیل تخفیف زیاد افزایش داده اند.

• افزایش ورود نفت خام روسیه به چین تهدیدی برای سهم بازار ایران است، به طوری که چین نیز ترجیح داده با کاهش واردات از ایران، نفت خام بیشتری از روسیه وارد کند.

• ورود روسیه به بازار نفت و گاز منطقه، بازار صادرات فرآورده ایران را نیز دچار مشکل کرده. بویژه صادرات ال پی جی به پاکستان و افغانستان، بطوریکه این کشورها جهت واردات ال پی جی خواهان تخفیف قیمت شده اند.

• بحران روسیه و اوکراین نشان دهنده تغییر الگوی بازارهای انرژی است. در واقع الگوهای جدید در جریان تجارت نفت خام و فرآورده در حال ظهور است که رقابت بین تولید کنندگان را افزایش داده و شرایط را برای کسب سهم بازار دشوارتر خواهد کرد.

بنابراین، بحران روسیه و اوکراین محرک تغییر در الگوی بازارهای انرژی است. باور عمومی حاکی از عدم بازگشت جهان به نظم قبلی است و اینکه بازارهای انرژی اروپا در جستجوی یک نظم جدید هستند. اما گذار به نظم جدید ممکن است طولانی و همراه با مشکلاتی باشد که طبیعتاً به طور یکنواخت در سراسر جهان اتفاق نخواهد افتاد. در واقع الگوهای جدید در جریان تجارت نفت خام و فرآورده در حال ظهور است که رقابت بین تولید کنندگان را افزایش داده و شرایط را برای کسب سهم بازار دشوارتر خواهد کرد.

جمع بندی:

- پس از تحریم واردات نفت روسیه توسط اتحادیه اروپا، صادرات این کشور کاهش زیادی نداشته، زیرا روسیه مقاصد صادراتی خود را از اروپا به آسیا تغییر داده است.
- صادرات نفت خام روسیه در ماه مارس ۳،۲۶ میلیون بشکه در روز بوده که با میانگین پنج ماه گذشته برابری می کند. در ماه آوریل نیز حجم صادرات روسیه به ۳،۷۷ میلیون بشکه در روز رسید که بالاترین سطح از اواسط سال ۲۰۱۹ است.
- روسیه در افزایش صادرات نفت خام به هند موفق بوده بطوریکه در آوریل ۲۰۲۲ یک میلیون بشکه در روز نفت خام روسیه از مسیر دریا به هند صادر شده که بیش از دو

ارزیابی اقدامات اروپا جهت کاهش تقاضای نفت خام تا سال ۲۰۳۰

پیمان نیلچی پور، اعظم محمدباقری

مقدمه:

در زمان آغاز بحران روسیه و اوکراین، به طور معمول از هر چهار بشکه نفت خام وارداتی به اتحادیه ی اروپا یک بشکه توسط روسیه تامین می شد. اکنون، کمیسیون اروپا به منظور قطع جریان مالی ناشی از صادرات، با ممنوعیت واردات نفت تا پایان سال جاری و جلوگیری از حمل نفت روسیه توسط کشتی های اتحادیه اروپا موافقت کرده است. انگلستان هم واردات نفت از روسیه را ممنوع کرد و اعلام نمود تا پایان سال این ممنوعیت را به طور کامل به اجرا در خواهد آورد. البته اتحادیه اروپا با توجه به موضوع امنیت انرژی، نمی تواند به سادگی خرید نفت را از یک سیستم قابل اعتماد به سیستم دیگر تغییر دهد، لذا در شرایط پیش آمده باید از این فرصت برای رفع وابستگی بخش حمل و نقل خود به سوخت های فسیلی استفاده کند. با استفاده از این فرصت، اتحادیه اروپا نه تنها امنیت انرژی را بهبود می بخشد بلکه بخش حمل و نقل خود را نیز در مسیری پایدار قرار می دهد و از این طریق دست یابی به اهداف آب و هوایی را نیز میسر می سازد. قابل توجه است که بخش حمل و نقل دو سوم تقاضای نفت خام اتحادیه ی اروپا را تشکیل می دهد. این گزارش با لحاظ نمودن توصیه های برنامه REpowerEU که در ماه مه منتشر شد، به این موضوع می پردازد که اتحادیه ی اروپا چگونه و تا چه میزان می تواند تقاضای خود برای نفت را در کوتاه مدت، میان مدت و بلند مدت کاهش دهد.

ارزیابی گزارش؛ نکات محوری:

ارزیابی ها نشان می دهد در کوتاه مدت و طی سال جاری، اتحادیه ی اروپا می تواند تقاضای نفت را با اقدامات متنوع قابل اجرا و آسان از جمله پایان دادن به کاهش مالیات سوخت، آیرودینامیک کردن کامیون ها، کاهش سفرهای تجاری هوایی و کاستن از میزان استفاده از خودروهای شخصی تا ۳۸٫۸ میلیون تن معادل نفت خام کاهش دهد. این میزان کاهش برابر با نیمی از واردات نفت اتحادیه ی اروپا از روسیه است. اقدامات میان مدت و بلند مدتی که تا کنون برای کاهش وابستگی ساختاری بخش حمل و نقل به نفت اتخاذ شده است تا سال ۲۰۳۰ در حدود ۱۱٫۵ میلیون تن معادل نفت از میزان تقاضا کم خواهد کرد. اقدامات

عملی و سیاست گذاری دولت ها در تمام سطوح، شرکت ها و افراد در اجرای راهبردهای کوتاه مدت، تاثیر به سزایی در کاهش فوری تقاضا برای نفت خواهد داشت. از مؤثر ترین سیاست ها می توان به موارد ذیل اشاره کرد:

۱. توقف کاهش مالیات غیرمستقیم سوخت. کاهش مالیات موجب افزایش تقاضا شده و بیشتر به نفع ثروتمندان است؛ توقف این روند تقریباً ۱۲٫۹ میلیون تن معادل نفت صرفه جویی ایجاد می کند. بهتر است به جای کاهش مالیات سوخت، به خانوارهای آسیب پذیر و کسب و کارهای کوچک پرداخت های نقدی مستقیم صورت پذیرد.

۲. ترکیبی از اقدامات نظیر دورکاری، روزهای بدون خودرو، محدودیت های سرعت و تغییر رفتار به سمت استفاده از حمل و نقل عمومی و دوچرخه که در حدود ۱۳٫۷ میلیون تن معادل نفت کاهش مصرف ایجاد خواهد کرد.

۳. کاهش پروازهای تجاری هوایی. از آنجا که شرکت ها باید میزان انتشارات ناشی از سفرهای هوایی خود را به نصف میزان آن در سال ۲۰۱۹ برسانند و رویه ی کاهش انتشارات در دوره ی همه گیری کرونا را حفظ کنند. این کار ۶ میلیون تن معادل نفت کاهش مصرف ایجاد می کند.

۴. بهبود بهره وری کامیون ها از طریق اقداماتی نظیر کاهش سرعت تا ۸۰ کیلومتر بر ساعت، بهسازی آیرودینامیک آن ها و استفاده از لاستیک های مناسب جهت بهبود بهره وری. این اقدامات در کنار هم ۵ میلیون تن معادل نفت صرفه جویی در مصرف ایجاد خواهد کرد و هزینه های شرکت های حمل و نقل را نیز کاهش خواهد داد.

در این میان توقف کاهش مالیات غیر مستقیم سوخت موثرترین سیاست ممکن است. به جای کاهش مالیات های غیرمستقیم سوخت که به نفع رانندگان دارای تمکن مالی و مالکان خودروهای بزرگ است و طبق برآوردها حداقل ۱۴ میلیارد دلار هزینه برای مالیات دهندگان اتحادیه اروپا ایجاد می کند، دولت ها باید اقداماتی در جهت کاهش تقاضا اتخاذ کنند و پرداخت های مستقیم نقدی به خانوارهای کم درآمد و شرکت های کوچک را در دستور کار قرار دهند.

کمیسیون اروپا باید از شهرها و دولت‌ها برای اجرای اقدامات کوتاه مدت حمایت کند و هماهنگی‌های لازم را برای اجرای توصیه‌های راهبردی برنامه ی REpowerEU به عمل آورد.

رهبران اروپا بر سر قطع وابستگی به نفت، گاز و زغال سنگ روسیه تا سال ۲۰۲۷ به توافق رسیده‌اند. راه رسیدن به این هدف، اتخاذ اقدامات موثر جهت کاهش تقاضای نفت در بخش حمل و نقل تا اواسط دهه ی ۲۰۲۰ از طریق افزایش انگیزه برای دستیابی به اهداف آب و هوایی بسته ی پیشنهادی ۵۵ Fit for و اتخاذ اقدامات موثر جدید جهت تسریع در روند رفع وابستگی اروپا در زمینه انرژی است. موثرترین اقدامات بر اساس تحلیل سازمان حمل و نقل و محیط زیست (T&E) شامل موارد ذیل است:

۱. تسریع در برقی سازی خودروها، ون‌ها و کامیون‌ها. اولویت این کار باید به ناوگان‌های پر تردد داده شود، خودروهای شرکتی، ناوگان‌های تجاری، ون‌های حمل و نقل کالا و خودروهای مسافر بر، که بیشترین کاهش مصرف نفت در آن‌ها قابل دست‌یابی است. این کار باید از طریق تنظیم قوانین و مقررات جدید برای ناوگان حمل و نقل، آن گونه که در برنامه REpowerEU تشریح شده است، انجام شود. الزام ناوگان‌های دارای ۲۰ خودرو یا بیشتر به استفاده از ۵۰ درصد خودروی انتشار صفر (ZEV) تا سال ۲۰۲۵ و سپس ۱۰۰ درصد تا سال ۲۰۳۰، تقاضا سوخت را در حدود ۲۷/۳ میلیون بشکه معادل نفت کاهش می‌دهد.

۲. افزایش بهره‌وری در مصرف سوخت کشتی‌ها. اقدامات عملی در جهت بهره‌وری، نظیر اعمال سرعت‌های کم‌تر، بهسازی و ارتقای بدنه، پروانه، بویلر و موتور کشتی‌ها، مصرف را ۹/۵ میلیون بشکه معادل نفت خام کاهش می‌دهد. این گونه اقدامات در حال حاضر بسیار کم‌صورت می‌پذیرند و انجام آن‌ها باید تا سال ۲۰۳۰ طبق دستورالعمل بهره‌وری انرژی اروپا الزامی گردد تا دست‌یابی به ۴۱ درصد بهره‌وری در مصرف سوخت کشتی‌ها میسر شود.

۳. افزایش بهره‌وری مصرف سوخت در حمل و نقل جاده‌ای. (برای مثال بهبود بارگیری کامیون‌ها و کاهش سفرهای خالی از بار). به عنوان بخشی از اقدامات ملی در اخذ عوارض جاده‌ای از کامیون‌ها در اتحادیه ی اروپا (EU Eurovignette)، قیمت گذاری دی اکسید کربن بر اساس میزان مسافت طی شده، باید در اولویت قرار گرفته (همراه با اعمال معافیت برای خودروهای دارای انتشار صفر) و در کنار آن انجام اقدامات استاندارد و استفاده از داده‌های دریافتی از وسایل نقلیه باید در دستور کار قرار گیرد. این اقدامات موجب ۱۰ درصد بهبود در بهره‌وری بخش حمل بار توسط کامیون‌ها و ۷/۷

میلیون تن معادل نفت کاهش مصرف می‌شود.

بدین ترتیب با اتخاذ ترکیبی از اقدامات کوتاه و بلند مدت فوق، اتحادیه ی اروپا می‌تواند تا سال ۲۰۳۰ به طور کامل از وابستگی به نفت روسیه آزاد شود. از اینرو به جای تغییر تامین کنندگان سوخت‌های فسیلی و انجام اشتباهات مشابه گذشته در تامین امنیت انرژی، اعضای اتحادیه ی اروپا اکنون باید در اسرع وقت بر اقدامات کاهش تقاضا تمرکز کنند. انجام این اقدامات به این دلیل که از انتشار ۳۳۵ میلیون تن دی اکسید کربن تا سال ۲۰۳۰ جلوگیری می‌کند، تحقق اهداف آب و هوایی اتحادیه اروپا را نیز به دنبال خواهد داشت.

صرفنظر از اقداماتی که موجب کاهش مستقیم تقاضا برای نفت می‌شوند، گزینه‌های دیگر اتحادیه ی اروپا برای اطمینان از پایان وابستگی به سوخت‌های فسیلی بسیار مهم و حیاتی هستند. سیستم طبقه بندی فعالیت‌های اقتصادی اتحادیه اروپا نقش مهمی در تحقق سرمایه گذاری‌های پایدار ایفا می‌کند، هر چند که اخیراً با اضافه شدن منبع فسیلی گاز در این طبقه بندی از تاثیر آن کاسته شده است. این اقدام، سرمایه گذاری سالانه ۴۸۰ میلیارد دلاری مورد نیاز برای گذار سبز را به خطر انداخته است. به جای این کار، اتحادیه اروپا باید از سرمایه گذاری در هر پروژه‌ای که موجب استفاده از سوخت‌های فسیلی قابل جایگزینی با یک منبع انرژی سبز در این سیستم می‌شود جلوگیری کند. راه حل‌های اشتباه نظیر استفاده از سوخت‌های زیستی که نفعی برای افزایش امنیت انرژی اروپا یا تحقق اهداف آب و هوایی ندارند، نباید مورد بازنگری قرار گیرند، زیرا که این گونه اقدامات موجب تخریب اراضی و قرار دادن میلیون‌ها نفر در معرض فقر غذایی می‌شوند.

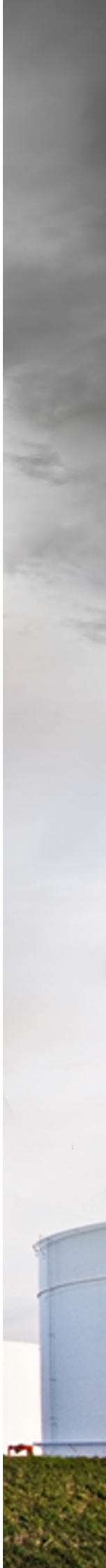
اظهار نظر کارشناسی:

اتحادیه اروپا و کشورهای عضو آن اکنون اقدامات فوری جهت کاهش تقاضا برای نفت را به اجرا گذاشته‌اند تا بتوانند کاهش مصرف نفت را در کوتاه مدت تضمین کنند. در شرایط گذار انرژی و اینکه جهان خواهان دستیابی به انتشار خالص صفر به منظور کاهش تغییر اقلیم است و حتی اتحادیه اروپا نیز متعهد به کاهش انتشار گازهای گلخانه‌ای است، این اقدام می‌تواند چشم انداز بازار انرژی جهان، امنیت انرژی و نیز سیاست‌های آب و هوایی را به مقدار زیادی متأثر سازد. چنانچه این هدف با اقدامات سیاستی قدرتمند جهت کاهش تقاضای بلند مدت و رفع کامل وابستگی به واردات نفت همراه شود، تحقق انتشار صفر بویژه در بخش حمل و نقل اتحادیه اروپا را تضمین خواهد کرد.

منابع:

- سازمان حمل و نقل و محیط زیست (T&E)

- <https://www.transportenvironment.org/wp-content/uploads/2022/08/2022August-oil-transport-demand-TE.pdf>

موسسه مطالعات بین المللی انرژی